

Visszatekintés az 1996. évi erdőtörvény megalkotására

Az Erdészeti Lapok 2025. áprilisi számának 169. oldalán, Bartha Pál okl. erdőmérnök kollégánk (legalább 30 évvel ezelőtti minisztériumi munkatársam, soproni diák- és kortársam), kétrészes, 8 oldalas – egyébként rendkívül színvonalas és gondolatébresztő – cikksorozatának záró fejezete második bekezdésében – a tájékozatlanok magabiztosságával – írja: „Az 1996. évi erdőtörvény egy erdőmérnök és egy jogász közös alkotása.” Az alábbiakban megkísérlem a fenti kijelentő mondatban elrejtett személyek azonosítását.

Az idézett mondat több okból sem felel meg a valóságnak. A rendszerváltozás elején, az első, demokratikusan választott koalíciós kormány (1990) erdészetiért felelős minisztériumában (FM) is (egyidejűleg ágazatunk több meghatározó tényezője körében is) megfogalmazódott az igény egy új erdőtörvény megalkotására.

Meg is kezdődött a műhelymunka és országszerte a szakmai fórumok, amit az akkor még az FM Erdészeti és Faipari Főosztálya, Erdőgazdálkodáspolitikai és Fabasznosítási Osztályán néhai Szabados János és Gerely Ferenc erdőmérnökök gondoltak. (Az Erdészeti Lapokban meg is jelent a törvénytervezet „nyers” szöveganyaga.)

Ekkor már közreműködhetett az FM Jogi Főosztálya részéről dr. Cs. Nagy Anikó, aki 1993 után inkább csak a három „zöld törvény” összehangolásán munkálkodhatott, mivel sem ez a fenti ágazati főosztály, sem az 1993 utáni Erdészeti Hivatal nem rendelkezett vadászati és vadgazdálkodási részleggel (osztály), illetékességgel és hatáskörrel.

Ezzel párhuzamosan a természetvédelem ügyeiben akkor illetékes Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium (KTM) is aktivizálta magát az erdők témájában. Mindkét tárca érintett volt egy új, „független” vadászati törvény létrehozásában is.

Mindkét tárca ún. „funkcionális” szervezeti felépítése és működési rendje szerint, a szakmai (ágazati) részlegek (főosztály/hivatal) által készített törvénytervezet csak az önálló jogi részleg (főosztály) teljes egyetértésével hagyhatta el a minisztériumot, tárcaközi egyeztetés, a Kormány, majd az Országgyűlés (OGY) felé.

Az Országgyűlés már az 1994. évi tavaszi ülésszakra várta a „zöld törvény-csomagot”, de csak az erdőtörvény tervezete készült el addigra, így szerkezetében „modellként” szolgált a másik két törvénytervezetnek (ez is oka lehetett a

halasztásnak). Végül a második, demokratikusan választott koalíciós kormány 1996-ban terjesztette az OGY elé a törvénycsomagot.

1993-tól már az FM Erdészeti Hivatal (EH) Erdővédelmi és Erdészetpolitikai Osztálya, az időközben a törvénytervezet végleges és elfogadható elkészítése céljából, az oda felvett néhai Balsay Antal erdőmérnökkel erősítve (aki 25 évi erdőgazdálkodási és vállalati gyakorlattal rendelkezett), „ad hoc” munkacsoportot hozott létre. Ennek további munkatársai: dr. Mikó Zoltán (FM Jogügyi fővoh.), néhai Barátossy Gábor erdőmérnök (EH elnökh.), Steiner József erdőmérnök (Miskolci Erdőfelügyelőség igazgatója), Csóka Péter erdőmérnök (FM ERSZ főigh.), Halász Gábor erdőmérnök (FM ERSZ főig.).

A munkacsoport velem mint az illetékes osztály vezetőjével kiegészülve, felelősséggel fogalmazta, majd véglegesítette a törvénytervezetet. Dr. Mikó Zoltán még „biztonsági okokból” szervezett egy konzultációt, munkafolyamatunk legvégén az ELTE Jogi Kar dékáni tanácstermébe is, ahol az erdőmérnökök mint „botcsinálta jogászok” is, Steiner Józseffel az élen, helytálltak.

Hátra volt még az eredményes tárcaközi egyeztetés a KTM-mel (itt ki kell emelnem a társtárca részéről dr. Csepregi István KTM jogügyi főosztályvezetőt, aki kemény, de korrekt tárgyalópartnerünk volt).

Az akkor hétpárti OGY – erdőtörvényünk ügyében illetékes – két szakbizottságának (a mezőgazdasági és a környezetvédelmi) ülésein, ahol valamennyi ágazati szakmai, állami, érdekvédelmi és nem kormányzati („zöld”) szervezet képviseltethette magát, nekem volt feladatom (dr. Mikó Zoltán és néhai Balsay Antal kíséretében) tervezetünk indoklását előadni.

Ezt követően a képviselők jóváhagyták a törvénytervezetnek az OGY plenáris ülése elé terjesztését. Itt is meg kell

említenem a két bizottsági elnök: dr. Orosz Sándor/ mg. halászati szakjogász/ és Baráth Etele/ műegyetemet végzett mérnök/ konstruktív hozzáállását, aminek minden bizonnyal szerepe volt a plenáris ülésen is az 1996. évi LIV. törvény „az erdőről és az erdő védelméről”, 80% feletti szavazataránnyal történt elfogadásában.

Végül szeretném megjegyezni, hogy véleményem szerint a jövőben – és nem csak idebaza – a törvények egyre gyorsuló tempóban módosulnak, változnak majd, a bennünket körülvevő világ erőteljes változásait kényszerűen követve.

Jó példa erre szakmánkból, hogy Miksa császár „erdő pátensét” két évszázaddal később követte Mária Terézia „országos erdőrendtartása”, már csak egy évszázad múltán pedig megszületett első, modern polgári erdőtörvényünk.

Csupán fél évszázad és az I. világháború is kellett a második modern erdőtörvényünk létrejöttéhez (benne a természetvédelmi tv.), majd a II. világháború és szűk három évtized a harmadik, „szocialista” erdőtörvényhez (benne a vadászati tv.).

Ismét (bő) három évtized és egy rendszerváltozás a negyedikhez, de már kevesebb, mint másfél évtized és „némi” ökológiai katasztrófa előszele az ötödikhez, ami elfogadását követően gyakorta módosul.

Holdampf Gyula okl. erdőmérnök
Illusztráció: **Nagy László/Erdészeti Lapok/OEE grafika**